

1904/27
pl. min. n. 9.

RĂVAȘUL

ABONAMENTUL:

PE AN 3 COR. 20 FIL.

" 1/2 " 1 " 60 "

" 1/4 " — " 90 "

IN STREINĂTATE:

PE AN 6 FRANCI.

" 1/2 " 3 "

 Numeri singuratici se
vând în Cluj cu 5 fleri,
într'alte locuri cu 6 fl.

 INSERTIUNILE SE
PLĂTESC DUPĂ MĂ-
RIMEA LOCULUI CE
OCUPĂ; FIE-CARE
cm. □ COSTĂ O DATĂ
10 FLER. DE 2 ORI
□ FIL., DE 5 ȘI MAI
MULTE ORI 6 FIL.
ADRESA:
"RĂVAȘUL"
CLUJ — BOEȘVAR
JGAI-UTCZA S.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU.

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂTĂ.

Proprietar editor: Dr. E. DĂIANU.

Cuarantania.

Este numele unui munte din Palestina. Dragostea și înțelepciunea dzească a făcut, ca Mântuitorul pre acest munte să petrecă 40 zile și 40 nopți. Desfătarea pe virful muntelui i-a fost ajunul, iar lucrarea: rugăciunile ferbinți.

Nimic nu era pe muntele Cuarantana. Nu erau flori. Nu iarbă. Nu arbori. Nu plante hrănitore. Nu erau animale și cu atât mai puțin oameni. Nu era aici nici o viață. Insași natura a fost sgărcită și preste măsură vitregă cu împărțirea darurilor sale față de acest munte. Palmierii și olivii, cari erau așa de mulți în apropiatul Iericon, aici lipsiau cu totul. Lipsiau și renumiții trandafiri de pre câmpiile roditoare al acestui oraș. Rîul *Carit* fugea de el și *Iordanul* era prea departe, ca să-i potta trimite cât de puțină revenelă. Era numai o stâncă. O stâncă grozavă, infiorătoare și prăpastioasă. Oameni nu se apropiau de el și dacă poftă și curaj ar fi avut, nu puteau să ajungă pre culmile lui, că nu erau căi, nu erau potece; era numai piétră gólă și tare, de care nu se puteau prinde, ca să se urce.

Și totuși era ceva și pe acest munte. Avea și el locuitori. Locuitorii lui erau craii paserilor: vulturii, cari în acestea crepături pustiile de stâncă se înmulțiau și creșteau ca adeverați pui de vultur.

Isus Domnul plecă din Nazaret și merse la Iordan, unde, botezându-se, sa decis se dee pildă, cum trebuie să ne pregătim și noi pentru împlinirea faptelor mari. Singur a voit se fie mai multe zile și nopți. Pentru-ce nu sa întors la apropiatul Tabor, fiind-că muntele acesta era prea impopulat și era prea încărcat cu frumsețele și bună-tățile naturii, ci a făcut cale lungă până la pustiul și pleșuvul munte: Cuarantania. Aici nimic nu-L conturba: nici sgomotul lumii, nici frumsețele naturii, nici lucrurile plănuite de mintea omenescă și ridicate de mâni omenesti, ci in cea mai mare liniște sa putut gândi la chemarea sa dzească: la mântuirea sufletelor, pre cari le iubia. Flacărele sfinte ale iubirii sale nemărginite nu le inpuțina privirea spre marea mórta: amintirea tristă a grozevenii păcatului și nici privirea sfintului său sânge, ci ca Dumnezeu îl vedea, vërsându-se pre apropiata Golgotă.

Aici sa rugat și a ajunat Christos înainte de a pași în public, pentru-ca învățatura Lui, sfințenia vieții Lui și minunile, ce avea se le facă, se întărescă mai mult decât stâncă credința în inimile oamenilor și dragostea și nădejdea lor să le ridice mai pre sus de sborul vulturului . . . la Dumnezeu. Aici, flămênzând, a răspuns ispitorului: „nu numai cu pâne va trăi omul, ce cu tot cuvântul, care iasă din gura lui Dumnezeu“.

Creștini! Să spune, că și azi se vëd pre Cuarantania pietrele, ce le-a arătat Satana lui Christos, zicându-i, să facă din ele pâne. Va fi! Dar pre lângă acestea mai sunt și altele multe, de cari dăm ori pre unde ne povățuește sórtea vieții. Și Satana

și azi ispitește și îndemná oamenii să facă din ele pâne: avere, din care se și indetulescă poftete, să potta parada și să potta subjuga, înșela ori ademeni pre alții întru atâta, încât să nu mai aibă nici curajul a numi păcatul pre mine.

Creștini! Sunt grozav de puternice ispitele, iar împotrivirea, ce o fac oamenii le aprôpe nimica. Pâne, bună-tăți, frumseți și comodități trupesti caută oamenii de azi și la dobândirea lor întrebunțeză mai mult mijlocele și căile păcătoase: furtul, înșelăciunea, clevetirea, lenevirea, trufia. Lucrul de căpetenie e pânea: averea! Că ore pânea acea e frământată cu sudorile lui, ori cu ale altuia? N'are a face nimic, pentru-că întru atâta ne-am stricat, încât dacă am vedé în averea altuia nu sudorile celui nedreptățit, ci sângele trupului său viu, ori chiar sângele trupului mort, nu ne mai îngreșsem, ci suntem fericiți, dacă ne întinde mâna, când ne plecăm înaintea lui.

Nici când omenimea n'a fost așa flămândă și însătă după averi ca azi, dar de altă parte, trecându-se cu vederea adevărul vecinic: „nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot cuvântul, care iasă din gura lui Dumnezeu“, nici când *pustiul vieții* n'a fost mai jalnic ca acum. Măncările sunt mai bune, îmbrăcăminte mai caldă și mai frumoasă, aurul e mai inabundantă și palatele de odinioră sunt azi casele de locuit ale sêracilor. — Totuși de ce e neîndestulare, de ce e pustiul acesta trist? Pentru-că nu-i cuvântul, ce iasă din gura lui Dumnezeu. Pentru-că pre lângă averi, ca se fie sănătate și vioiciune, e neincunjurat de lipsă credința, dragostea, neperitorea nădejde, moravurile cele bune și curate și dreptatea.

Creștini! Suntem *creștini* numai încât suntem scriși în matricula botezaților, dar singur numai împrejurarea acesta nu ne va scăpa de osândă pre noi, cari minte și pricepere avem, ci trebuie să se cugetăm, că vom fi scriși odată și în matricula morților. Și cum Christos, incunjurat de cea mai nêgră sêracie pre Cuarantania, privia fără frică la *Golgota* suferințelor sale, așa și noi cu curaj, cu inima plină de credință, să privim în fața sêraciei și a morții și să dăm piept cu ispitele, ce ne ademenesc, din lupta acesta va răsări isbânda și fericirea bisericeii și a neamului nostru.

Suntem în tîmpul sfint al *Păreseimilor*, în tîmpul, când deosebit trebuie să ne aducem aminte, că datori suntem, să ne jertfim, să ne curățim inimile, că numai așa vom pute urca și noi *Cuarantania*, de unde „îmbrăcați în Domnul“ și povățuiți de cel mai sfint idealism să plecăm în luptă cu ispitele, în luptă cu păgânismul de azi, ce faptele noastre îl întăresc între noi. Nu oprește s. Scriptură, să ne câștigăm pânea, dar numai „pânea noastră“, câștigată cu sudorea feții noastre, câștigată cu dreptate, s'o dorim și s'o mâncăm; și în lipsele, ce ne incunjură să ne aducem aminte, că nunumai cu pâne trăește omul, ci și cu cuvântul lui Dumnezeu!

Cuarantanie, Cuarantanie, stâncă tare și lăcaș de vultur, cât de multe bune am pute învăța dela tine!

Stările din Țara-Oașului.

Răspunsul d-lui *Gavriil Sabó* din nrul 7 al „Răvașului“, la articolul meu „*Două pastorale*“ — nu m'a supărat. Chiemarea noastră dora nu este a-ne certa asupra unui corn de prescură, ci a desbate și chestii mai înalte; căci din ciocnirea ideilor lumină se revarsă. Chestia stomacului a jucat mare rol în viața politică a popórelor, și miseria a fost pururea cel mai mare agitator. D-nul Christos încă s'a ocupat cu chestia asta, când a săturat 5000 de oameni cu 5 pâni. De aci trăsutura proietică și democratică a evangheliei este: de a iubi poporul și a ne fi milă de păturile rămase și suferitoare ale societății. Orecând eram și noi alt-cum orânduți, biserica era pe atunci democratică, Poporul își alegea singur preoții. Eșiți din familiile de frunte, acești preoți aveau mai puțină carte, dar mai multă inimă, căci puneau mare preț pe cinstea, ce-i ajungea, și afară de jertfele împreunate cu s. liturgie și alte funcțiuni sacre, trăiau din propriul lor avut. Róta lumii, e drept, a făcut mare întorsetură; dar și astăzi putem fi democratici, dacă muncim pentru binele poporului. Poporul de rënd încă își cere partea sa la masa vieții. Trebuie se stătornicim de nou firul de comunicare între preot și popor, ca altruismul și dragostea să se reverse ca un magnetic fluid dintr'o inimă într'alta. Ar fi un lucru straniu ca preotul se șeză la mesele bogăților și de acolo se vestescă *cumpet și umilintă* sêracilor. —

Articolul d-lui Sabó se ocupă decă cu o *chestie actuală*, de care sunt agitate azi și straturile cele mai de rënd ale țerei Oașului. Numai cât are un cusur, căci nu știm unde se găta în el povestea și de unde se începe adevărul faptic. Conceptele d-sale despre socialismul Oașanilor încă sunt atât de șode, cât nici nu se pot controla. Când aruncă cineva adevărul și minciuna într'o căldare, restul adevărului numai așa se pôte scóte la iveală, dacă faptele se pun față în față. D-sa afirmă, că în țara Oașului nu poporul e sêrac, ci preoțimea și jidovii. — Cum se întemplă apoi, că cei cu *stare* se țipe ca din gura șerpelui; și se strige celor sêraci, că „nu ne trebuie popi, nu ne trebuie.“ Asta se i-o credă d-lui Sabó evreul Apella, dar eu nu i-o cred.

Spre a dovedi, că nu eu, ci d-sa are drept se provóca la emigrarea jidovilor din țara Oașului, și la alipirea cu dragoste de glia părintescă a poporului băstinaș. Acest fapt, dacă e adevărat nu dovedește decăt firea rătăcitore a jidovilor, care întocmai ca omidele, numai atunci părăsesc pomul, — dar' îl părăsesc — dacă au ros de pe el tóte frunzele și florile. Mi-se rupe inima de sêracia ce o îndură preoții Oașului, dar' spre ilustrarea acestei aserțiuni a d-lui Sabó alătur o copie după un cont oficios, ce a trebuit se-l plătescă o *amărită veduvă*, pentru înmormântarea soțului său, care dispune de o avere 1600—1700 cor. îngreunată cu datorie veche până la 1/2 prețul ei. Preotului: 100 cor. Crîșnicului: 6 cor. 80 fil. Sicriu: 10 cor., linteol: 2 cor., 5 merțe de grâu la pomană: 20 cor., 30 kilo făină: 8 cor. 40 fil., drojdii 40 fil., lumină: 6 cor. Vase nouă reclamate de rit: 5 cor. Carne de vită: 12 cor., 60 litr. rachiu: 43 cor. 20 fil. O junincă pentru pomană: 70 cor. Un sărindar preotului: 80 cor., 6 kil. sare: 1 cor. 32 fil. Suma: 365 cor. 12 fil.

Lucrul nu stă dar' așa, cum îl descrie d-nul Sabó, mă provoc la întemplările anului trecut. Administrația politică solicită un grabnic ajutor pentru țara Oașului, că *locuitorii pier de fôme*; iar foile magiare din comitat zugrăvesc cu colorii așa de posomorite stările de acolo, în cât păreche nu le vei găsi numai între Rutenii din Bereg și Maramureș. Stăruiau aceste foi esmiterea unui al II. Egan, care pe lângă ajutorul material dat, se inițieze o acțiune de magiarisare întocmai cum e pusă în lucrare printre Ruteni. Și chiar *Bicsadul*